

Dosarul nr. 3ra-569/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. V. Dodon)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Bostan, G. Dașchevici, V. Negru)

Î N C H E I E R E

14 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de către avocatul Valeriu Dumitriu, în interesele Tamarei Alexeenco,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea înaintată de Tamara Alexeenco împotriva Agenției Proprietății Publice, Preturii sectorului Centru, municipiul Chișinău, terți Raisa Timofei, Maria Omelianova și Valeriu Catan, cu privire la anularea actului administrative și anularea actelor juridice,

împotriva deciziei din 02 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă:

La data de 17 ianuarie 2019, avocatul Valeriu Dumitriu, în interesele reclamantei Tamara Alexeenco, a depus acțiune în procedura contenciosului administrativ împotriva Agenției Proprietății Publice și Preturii sectorului Centru, municipiul Chișinău, terți Raisa Timofei, Maria Omelianova și Valeriu Catan, cu privire la anularea actelor administrative și anularea actelor juridice.

Ulterior, prin cererile din 25 ianuarie 2019, 19 iunie 2019 și 24 februarie 2020 acțiunea a fost modificată (f.d. 2-6, 73-80, 231-240, vol.I).

În motivarea acțiunii a indicat că răspunsul nr. 04- 06238 din 25 ianuarie 2019 a Agenției Proprietății Publice este pasibil de a fi anulat pe motiv că acesta este emis contrar prevederilor legale, cu încălcarea procedurii stabilite. Răspunsul nr. 04-06238 din 25 ianuarie 2019 al Agenției Proprietății Publice este asimilat unui act administrativ conform prevederilor art. 2 din Legea contenciosului la momentul emiterii, incidente fiind prevederile art. 2 alin. (1) și alin. (2) Cod administrativ.

Obiectul acțiunii constă pct. din hotărârea nr. 40 din 21 august 1998 a Comisiei republicane de privatizare a Agenției Teritoriale Chișinău a Departamentului Privatizării

și Administrării Proprietății de Stat, în partea privatizării și transmiterii în proprietate privată lui Feodor Omelianov a garajului cu suprafața totală de 14,6 m. p. (39,0 m. cub) din municipiul Chișinău, strada xxx, lit. B, contestarea căreia a fost solicitată nemijlocit de către reclamanta Tamara Alexeenco prin prezenta acțiune.

Reclamanta a menționat că pct. din hotărârea nr.40 din 21 august 1998 a Comisiei republicane de privatizare a Agenției Teritoriale Chișinău a Departamentului Privatizării și Administrării Proprietății de Stat, în partea privatizării-transmiterii în proprietate privată lui Feodor Omelianov, a garajului cu suprafața totală de 14,6 m. p. (39,0 m. cub) din municipiul Chișinău, strada xxx, litera B, este pasibil de a fi anulat pe motiv că acesta este emis contrar prevederilor legale și cu încălcarea competenței și a procedurii stabilite.

În opinia reclamantei, Agenția Proprietăți Publice nu deține actul, fiindcă la materialele dosarului acesta lipsește și prin urmare nu este cunoscut proprietarul de drept de până la privatizare al bunului imobil.

A indicat suplimentar că Feodor Omelianov nu este persoană asimilată persoanelor indicate la alin. (3) art. 19 Legea nr. 1217/1997 cu privire la programul de privatizare pentru anii 1997-1998.

La 09 iunie 1987 Sovietul Raional Lenin a emis decizia nr. 6/5, prin care i-a fost acceptată ilegal cererea lui Feodor Omelianov și i s-a permis temporar, conform contractului de arendă, folosirea garajului reconstruit din sarai, situat pe str. Timireazeva numărul. 7, pe un termen de 3 ani, fără drept de vânzare sau de schimb.

Ulterior, prin decizia nr. 5/21-14 din 28 mai 1996 a Preturii sectorul Centru, la cererea lui Feodor Omilianov s-a încheiat un alt contract ilegal de arendă a garajului, cu încălcarea legii și a competenței, pe un termen de trei ani, fără dreptul de vânzare sau de schimb.

A mai indicat că, prin decizia nr. 8/12-11 din 26 august 1997 a Preturii sectorului Centru, s-au introdus modificări în decizia nr. 5/21-14 din 28 mai 1996 a Preturii sectorului Centru, fiind modificate cuvintele „în curtea nr. 7 pe strada Timireazev”, cu cuvintele, „în curtea casei nr. 5”. Reieșind din conținutul documentelor primite de la pârâta Pretura sectorului Centru, se constată că garajul cu numărul 7, dimensiunile de 5,10 m x 3,5 m, a fost și este amplasat pe strada Timireazeva 7, actualmente strada Timiș.

La 23 iunie 1987, Feodor Omelianov s-a adresat cu cerere pe numele președintelui Comitetului executiv Lenin, și nu la Primăria municipiului Chișinău, proprietarul de drept al imobilului, prin care a cerut încheierea unui contract de arendă pentru garajul reconstruit din șopron de către ultimul pe strada Timireazev, 7, pe când deja la 09 iunie 1987 Sovietul Raional Lenin emisese decizia nr. 6/5, prin care i-a fost acceptată cererea lui Feodor Omelianov și i s-a permis temporar, folosirea garajului reconstruit din sarai, situat pe Timireazeva, nr. 7, pe un termen de 3 ani.

Conform planului Biroului de inventariere tehnică din 10 aprilie 1984, pe strada Timireazev, sub nr.7, e indicată construcția șură, edificată neautorizat, pe care Comitetul executiv Lenin și Pretura sectorului Centru transmite lui Omelianov Tudor în arendă, ulterior redenumită în garaj.

Reieșind din conținutul deciziilor nr. 6/5 din 09 iunie 1987, nr. 5/21-14 din 28 mai 1996 și nr. 8/12-11 din 26 august 1997 ale Preturii sectorului Centru, municipiul Chișinău, a materialelor care au stat la baza emiterii acestor decizii, s-a constatat incontestabil că nu a existat temei legal pentru ca garajul să fie supus procesului de privatizare și trecut în proprietatea lui Feodor Omelianov, fapt confirmat și de pârâta Pretura sectorului Centru, municipiul Chisinau.

Astfel, din conținutul deciziilor și al contractelor de arendă, emise și încheiate contrar legii, competenței și procedurii stabilite de autoritatea publică locală, se constată că bunul imobil nelocuibil (garajul) face parte de drept din patrimoniul administrației publice locale și potrivit art. 6 din Legea nr. 1217/1997 cu privire la programul de privatizare pentru anii 1997-1998, nu constituia obiect al privatizării și nu putea fi supus privatizării.

Reclamanta a notat că nu poate fi reținut unicul argument al pârâtei Agenția Proprietății Publice precum că încăperea a fost privatizată în mod legal, conform art. 19 alin. (1), privatizarea obiectelor din fondul de imobile nelocuibile (clădiri, construcții, încăperi, inclusiv anexe nelocuibile la blocurile locative) date în arendă, or, acest argument contravine normei menționate prin faptul că garajul nu a fost inclus în listele prevăzute în anexe, pentru a fi supus privatizării și se efectuează la cererea arendașului cu drept de înstrăinare și pe numele proprietarului de drept al imobilului supus privatizării.

În opinia reclamantei, Suplimentar, reclamanta a indicat că, contractul de vânzare-cumpărare a localului în proprietate privată transmitere-primire autentificat de notarul Tatiana Onofrei la 19 noiembrie 1998, înregistrat cu nr. 1021, este lovit de nulitate absolută, în temeiul art. 217 alin. (1) Cod civil.

În acest sens, a invocat că, ea este proprietara a 83% din terenul numărul cadastral 0100202915, respectiv, Raisa Timofei deține 17% din terenul unde este amplasat garajul litigios, transmis lui Feodor Omelianov. Ulterior, după decesul lui Feodor Omelianov, proprietara acestui garaj devine soția acestuia, Maria Omelianova. La rândul său, Maria Omelianova a înstrăinat garajul Carolinei Catan și lui Valeriu Catan în baza contractului de vânzare-cumpărare menționat supra.

În context, reclamanta a susținut că este îndreptățită să invoce pretinsul interes în apărarea dreptului de proprietate, respectiv, să înainteze și o acțiune negatorie pentru apărarea presupuselor drepturi, în legătură și cu scopul de a înlătura impedimentele în calea exercitării dreptului de folosire asupra drumului de uz public și de uz comun pe care este situat acest garaj, care conform bazei de date a DGAURF a Consiliul Municipal Chișinău din 20 noiembrie 2019, terenul cu codul cadastral 0100202915 constituie proprietate municipală, teren de uz public (drumuri).

Astfel, reclamanta a indicat că, la privatizarea acestui bun imobil, pârâții erau obligați să asigure respectarea intereselor tuturor locatarilor din strada Timiș, 5, municipiul Chișinău, în vederea respectării dreptului, stabilirea condițiilor și modului de posedare, folosire și dispunere de proprietate comună, în privința drumului comun de acces, care prezintă în sine un bun public de folosință comună a tuturor coproprietarilor bunului imobil din strada Timiș, 5, municipiul Chișinău.

La caz, dreptul de proprietate asupra bunului în litigiu a aparținut autorității publice locale, astfel încât statul Republica Moldova, prin prisma Agenției Proprietății Publice, nu dispunea de dreptul de dispoziție asupra imobilului numit. Din materialele cauzei rezultă că actul de primire-predare a încăperii cu suprafața de 14,6 m. p. cu volumul de 39 m. cub, situată pe strada Timiș, 5, litera B, municipiul Chișinău, conform hotărârii nr. 40 din 21 august 1998 a Comisiei republicane, a fost transmis din gestiunea economică (din proprietatea) Regiei Locative sectorul Centru, municipiul Chișinău în gestiunea economică (în proprietatea) proprietarului garajului Tudor Omelianov.

Reclamanta a susținut că la materialele dosarului lipsește extrasul din procesul-verbal al ședinței Comisiei republicane de vânzare-cumpărare a obiectelor din fondul de imobile nelocuibile date în locațiune Agenției Proprietății Publice, prin care i s-a permis lui Feodor Omelianov privatizarea garajului.

Astfel, reclamanta nu a luat cunoștință de conținutul procesului-verbal al ședinței Comisiei Republicane de vânzare-cumpărare a obiectelor din fondul imobile nelocuibile date în locațiune, în partea ce ține de permiterea privatizării încăperii nelocuibile, amplasată în municipiul Chișinău, strada Timiș, 5-B și în caz de dezacord a solicita anularea acestui proces-verbal al ședinței Comisiei Republicane de vânzare-cumpărare a obiectului în litigiu.

Reclamanta a reiterat că contractele de arendă din 28 mai 1996, respectiv, din 09 iunie 1987 încheiate și aprobate de Sovietul Raional Lenin prin decizia nr. 6/5, respectiv de Pretura sectorul Centru, prin decizia nr. 6/5, pe un termen de 3 ani cu Omelianov Tudor, fără drept de vânzare sau de schimb, au fost semnate fără acordul Primăriei municipiului Chișinău și, respectiv, conform art. 17 alin. (2) Legea privind administrarea și dezetimizarea proprietății publice, sunt lovite de nulitate absolută.

Reclamanta a solicitat anularea răspunsului Agenției Proprietății Publice nr. 04-06238 din 25 ianuarie 2019, anularea hotărârii Comisiei republicane de privatizare nr. 40 din 21 august 1998 a Agenției Teritoriale Chișinău a Departamentului Privatizării și Administrării Proprietății de Stat în partea privatizării-transmiterii în proprietate privată lui Omelianov Tudor Ștefan a garajului cu suprafața totală de 14,6 m. p. (39,0 m cub) din strada Timiș, numărul 5, lit. B, municipiul Chișinău, anularea certificatului de proprietate privată nr. 1209986 din 1998; anularea actului de primire-predare nr. 208 din 20 ianuarie 1999, anularea răspunsului Preturii sectorul Centru, municipiului Chișinău nr. A-1205/18 din 18 decembrie 2018. A mai solicitat anularea deciziei nr. 8/12-11 din 26 august 1997 emisă de Pretura sectorului Centru, nulitatea absolută a contractului de vânzare-cumpărare, transmitere-primire încheiat cu Agenția Teritorială Chișinău a Departamentului Privatizării și Administrării Proprietății de Stat și înregistrat la Biroul inventarie Tehnică sub numărul 45 la 20 ianuarie 1999, nulitatea absolută a contractului de vânzare-cumpărare nr. 7332 din 05 octombrie 2017, încheiat între Valeriu Catan, Carolina Catan cu Maria Omelianova înregistrat în Registrul bunurilor imobile la 10 octombrie 2017, număr cadastral xxxxxx, radierea din Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate asupra garajului cu suprafața totală de 14,6 m.p. (39,0 m cub) din strada Timiș, numărul 5, lit. B, municipiul Chișinău, număr cadastral xxxxxx înregistrat după Valeriu Catan, Carolina Catan, demolarea construcției garajului cu

suprafața totală de 14,6 m. p. (39,0 m cub) din strada Timiș, numărul 5, lit.B, municipiul Chișinău, număr cadastral xxxxxx, încasarea în mod solidar de la pârâți a prejudiciului moral în mărime de 25000 lei, încasarea în mod solidar de la pârâți a cheltuielilor de judecată de asistență juridică în mărime de 6000lei.

Prin hotărârea din 16 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a respins acțiunea depusă de Tamara Alexeenco împotriva Agenției Proprietății Publice și Preturii sectorului Centru, municipiul Chișinău, terți Raisa Timofei, Maria Omelianova și Valeriu Catan cu privire la anularea actelor administrative și anularea actelor juridice, ca neîntemeiată. (f.d.42, 58-71, vol.II).

La 17 iulie 2020, Tamara Alexeenco a declarat apel împotriva hotărârii din 16 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând admiterea cererii de apel, casarea actului judecătoresc contestat, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii (f.d.47-49, vol.II).

Prin decizia din 02 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel înaintată de Tamara Alexeenco, cu menținerea hotărârii din 16 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Colegiul a specificat că argumentele expuse de către apelantă sunt lipsite de substanță obiectivă, iar instanța de fond, reieșind din cumulul probelor administrate, a soluționat cauza sub toate aspectele de fapt și de drept, în consecință hotărârea emisă fiind legală și întemeiată, în corespundere cu normele legale.

La 06 martie 2021, prin intermediul poștei electronice, avocatul Valeriu Dumitriu, în interesele Tamarei Alexeenco, a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 02 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, iar la 03 mai 2021 a depus recursul motivat.

În motivarea recursului, reclamanta/recurenta a invocat că instanțele ierarhic inferioare eronat au interpretat normele de drept material și greșit au ajuns la concluzia că acțiunea Tamarei Alexeenco este neîntemeiată.

În acest sens, recurenta a indicat că instanțele inferioare nu au ținut cont de faptul că, hotărârea nr. 40 din 21 august 1998 a Comisiei republicane de privatizare a Agenției Teritoriale Chișinău a Departamentului Privatizării și Administrării Proprietății de Stat, în partea privatizării –transmiterii în proprietate privată a lui Feodor Omelianov, garajul cu suprafața totală de 14,6 m.p. din str. Timiș, 5lit .B, mun. Chișinău a fost emisă contrar legii și procedurii stabilite. La momentul privatizării, nu a fost identificat proprietarul de drept al bunului supus privatizării, respectiv comisia în lipsa acordului proprietarului, a hotărât privatizarea acestuia.

Recurenta susține că instanțele inferioare nu s-au pronunțat asupra faptului că, garajul supus privatizării a fost și este situat pe un teren cu destinația de drum public și care a fost dat în locațiune, fără drept de privatizare, pe când legea prevede că nu sunt pasibile de privatizare încăperile amplasate pe traseele rețelelor ingineresti, în pasajele subterane pentru pietoni și în alte locuri de uz public și încăperi care au fost date în locațiune, fără drept de privatizare.

De asemenea notează că instanțele ierarhic inferioare nu au apreciat corespunzător probele, constatând că reclamanta Tamara Alexenco nu este în drept să invoce pretinsul interes în apărarea dreptului încălcat. Or, în speță, garajul situat pe un drum de uz public

îi creează impedimente în exercitarea dreptului de folosire a căii de acces/drumului de uz public și de uz comun.

La 19 aprilie 2021, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimațiilor Agenția Proprietății Publice, Pretura sectorului centru, municipiul Chișinău, terți Timofei Raisa, Maria Omelianova, Catan Valeriu copia cererii de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

La 28 aprilie 2021, terții Timofei Raisa și Catan Valeriu au depus, prin intermediul oficiului poștal, referințe, prin care au solicitat declararea recursului ca inadmisibil.

La 24 mai 2021, Pretura sectorului centru, mun. Chișinău a depus, prin intermediul oficiului poștal, referință, prin care a solicitat declararea recursului ca fiind inadmisibil.

Până la examinarea admisibilității recursului, intimatul Agenția Proprietății Publice și terțul Maria Omelianova nu au făcut uz de drepturile lor procedurale și nu au depus referințe asupra recursului.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel, pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 02 martie 2021, însă date despre notificarea dispozitivului nu există. Decizia motivată din 02 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurentului la 06 aprilie 2021, fapt confirmat prin avizul poștal (vol. II, f.d. 179).

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul nemotivat la 06 martie 2021, iar recursul motivat la 03 mai 2021 în termenul prevăzut de art. 245 din Codul administrativ.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele motive.

Prin prisma art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că din Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept. Instanța de recurs reține că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus.

Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ.

În context, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul depus de avocatul Valeriu Dumitriu, în interesele Tamarei Alexeenco, este inadmisibil.

În conformitate cu prevederile art. art. 230, 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de avocatul Valeriu Dumitriu, în interesele Tamarei Alexeenco, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu